

La terra

La possibilitat de confusió del mot sol (terra) amb el seu gairebé homonim —i, practicament, homonim del tot— sol (astre diürn), ha limitat considerablement l'ús del primer, especialment en la llengua parlada, en la qual, almenys en una bona part del nostre domini lingüístic, es pot dir que és ben desconegut. Naturalment, en lloc de sol es diu terra.

No sembla pas que la llengua parlada trobi a faltar la paraula sol i que, amb la seva mancança, tingui dificultats per a expressar segons quins conceptes. I encara que el camp de significació que, com a conseqüència d'aquesta mancança, es veu obligat a cobrir el significant terra és molt extens —des del globus terraquí fins al sol d'una habitació— la llengua col·loquial se'n surt admirablement amb aquest únic mot —terra—; del tractament gramatical del qual ha sabut treure un gran partit. Efectivament, es pot usar amb l'article del femení, sense article i amb l'article del masculí: La terra era de secà. Va caure a terra i El terra d'una habitació. Però si bé és cert que, per exemple els pagesos, que viuen prop de la terra i que en viuen, i que en parlen continuament, poden fer servir la mateixa paraula amb diversos sentits i no en necessiten cap més, és també comprensible que en altres nivells de llenguatge —en el dels geòlegs, botànics, etc.—, no es vulgui prescindir de l'avantatge innegable que representa disposar d'un altre terme com sol, que permet, és clar, l'expressió de conceptes més precisos i exactes. En general, veiem usada la paraula sol quan la designació substantiva exigeix l'adjunció d'un adjectiu que n'indiqui la natura o la composició: un sol calcari, un sol granític, un sol descompost, etc.

Pretendre fixar d'una manera rigorosa els casos d'aplicació dels termes terra i sol fóra, pel cap baix, imprudent. Però, a part que alguns altres termes, com terreny o superfície, poden entrar en el joc, hi ha un advertiment que si que s'imposa: que no sempre que en castellà es diu «suelo» convé traduir-ho per sol ni tampoc per el terra (que coneix un ús licit limitadíssim). Cal, abans, considerar detingudament les possibilitats del mot terra, amb l'article del femení —la propietat de la terra— i sense article —deixeu-ho a terra—, que segurament són superiors a les que alguns imaginem.

ALBERT JANE